

**A XXVII. LESS NÁNDOR ORSZÁGOS
FÖLDRAJZVERSENY
ELSŐ FORDULÓJÁNAK FELADATLAPJA**

I/B. KATEGÓRIA (8. ÉVFOLYAM)

Tudnivalók

- A feladatokat figyelmesen olvasd el!
- A megoldásokat a mellékelt értékelőlapon kell beadni.
- Az értékelőlapon az adatokat olvashatóan, NYOMTATOTT NAGYBETŰVEL töltsd ki!
- A feladatlapon javíthatsz, az értékelőlapon már nem!
- Tollal írd!
- Segédeszköz nem használható!
- Az elérhető pontszám: 100 pont

Jó munkát kívánunk!

Less Nándor (1963-1993)

2020. március 9.

1. A 2020. évi nyári olimpiai játékoknak Tokió ad otthont. A szervezők általános iskolás diákokat kértek meg arra, hogy segítsék őket egy rövid tájékoztatófüzet összeállításában. Nagyon sok, az országra jellemző fogalom, kép, ábra érkezett. A szervezők ezek közül választják ki a helyes információkat hordozókat. Segíts nekik!

Válaszd ki a Japánra jellemző fogalmak betűjelét (A–C), és írd a kiválasztott betűjeleket a megoldólapra! (13 pont)

- a) A) ősföld (ősmasszívum) B) Eurázsiai-hegységrendszer C) Pacifikus-hegységrendszer
- b) A) távolodó kőzetlemezek B) egymás mellett elcsúszó kőzetlemezek
C) közeledő kőzetlemezek
- c) A) aktív vulkánok B) folyók által feltöltött nagy kiterjedésű síkságok
C) erősen lekopott, rögökre darabolódott hegységek
- d) A) monszunvidék B) monszunterület C) mediterrán terület
- e) A) 4 évszak B) 3 évszak C) 2 évszak
- f) A) meleg, csapadékos nyár B) enyhe, csapadékos tél C) hűvös, csapadékos nyár
- g) A) keménylombú erdő B) dzsungel C) babérlombú erdő
- h) A) köztársaság B) királyság C) császárság
- i) A) 27 millió fő B) 127 millió fő C) 1,27 milliárd fő
- j) A) csökkenő népességszám B) stagnáló (nem változó) népességszám
C) növekvő népességszám
- k) A) kávé B) gyapot C) tea
- l) A) cseresznyefa virágzás B) hálaadás napja C) vízkereszt
- m) A) ásványi nyersanyagok exportja B) energiahordozók importja
C) világviszonylatban is jelentős feketekőszén-bányászat

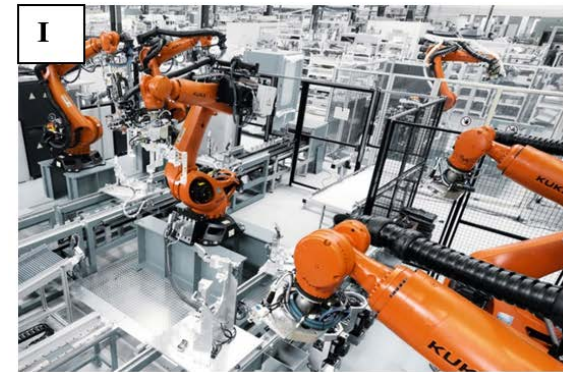
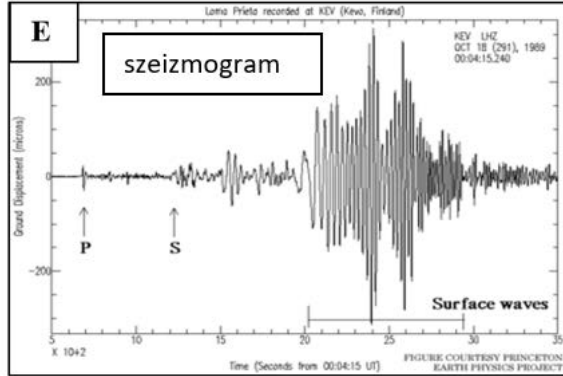
2. A diákoktól sok kép és ábra is érkezett az olimpiai tájékoztató füzethez. Ezek közül azonban csak hat kapcsolódik Japánhoz. Válaszd ki ezeket, és írd a képek, ábrák betűjelét (A–L) a megoldólapra!

Hatnál több válasz pontlevonással jár.

(6 pont)

A Japánra jellemző képek, ábrák betűjele:

A képek forrása: <http://natureofthought.org>, <https://latvanyosságok.hu>, <https://arcticum.files.wordpress.com>, <https://www.femcafe.hu>, <https://www.goconqr.com>, <https://foldrajz9.wordpress.com>, <https://parameter.sk>, <http://hungarian.cri.cn>, <http://aora.eu>, <https://www.japanspecialista.hu>, <https://www.conclude.hu>, <https://toochee.reblog.hu>

3. A válaszokat beküldő diákok között versenyt szerveztek, hogy a legjobbakat majd meghívhassák az olimpiai játékok nyitóünnepségére. A kitűzött feladatok között szerepelt a következő is.

Állítsd sorrendbe a megadott szempontok szerint a tájakat/gazdasági fejlődési szakaszokat (1–4) stb.! Írd le a helyes sorrendeket a számokkal! (5 pont)

- a) A földtörténet emlékei a legidősebbtől a legfiatalabbig
1. Urál, 2. a Közép-szibériai-fennsík alapját képező Angara, 3. Himalája, 4. Kínai-alföld
- b) A japán csoda lépcsőfokai a kezdetektől
1. energiagazdaság kialakítása, 2. energiaigényes alapanyagipar kiépítése, 3. olcsó fogyasztási cikkek termelése, 4. a legfejlettebb technológia alkalmazása
- c) A gazdaságok ugrásszerű fejlődésének sorrendje a régmúlttól napjainkig
1. Japán gazdaságának ugrásszerű fejlődése, 2. India gazdaságának ugrásszerű fejlődése, 3. a Fülöp-szigetek gazdaságának ugrásszerű fejlődése, 4. Hongkong gazdaságának ugrásszerű fejlődése
- d) Folyótorkolatok nyugatról keletre
1. Mekong, 2. Indus, 3. Gangesz, 4. Eufrátesz-Tigris
- e) Országok északról délre
1. Indonézia, 2. Tajvan, 3. Japán, 4. Fülöp-szigetek

4. A nyári olimpiai játékok szervezői szerették volna az újságíróknak előzetesen megmutatni a versenyek helyszíneit, ezért meghívták őket egy terepbejárásra.

Mely ázsiai vagy Ázsia területére is átnyúló részben európai országból érkeztek a tudósítók? Írd az országok nevét a megoldólapra!

Egy-egy országból több újságíró is érkezhetett. (10 pont)

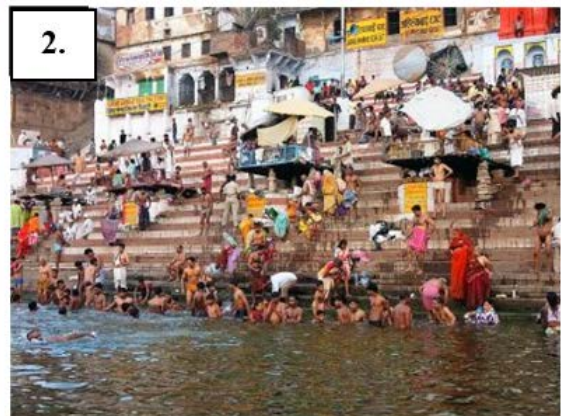
- a) Büszke vagyok arra, hogy több hazai nagyvállalat, így például az LG és a KIA is támogatja versenyzőink felkészülését.
- b) Hazám területén található a történelemkönyvekből jól ismert „két folyó köze” (vagy másként „a folyók közötti ország”).
- c) A „Három szurdok” gátrendszer építéséről én tudósítottam elsőként az újságolvasókat.
- d) Az északi félgömb hidegpólusának közelében lakom.
- e) Délnyugat-Ázsia szénhidrogénekben rendkívül gazdag félszigetének legnagyobb területű országa a hazám.
- f) A kistigrisek közé sorolt országom a világ egyik legnagyobb áruforgalmú kikötőjével büszkélkedik.

- g) Szülővárosom, Bangalore az ország tudásközpontja, divatosan „Szilícium-völgye”.
.....
- h) Az Indokínai-félszigeten fekvő hazám az újonnan iparosodott országok második csoportjába tartozik. Leginkább turizmusáról ismert, pedig a gazdaságban fontos szerepet tölt be a rizs és a kaucsukfa termesztése, az elektronikai cikkek gyártása és a személygépkocsik összeszerelése is.
- i) Egy nagyon sok hordalékot szállító, „színes” folyó mentén lakom.
- j) A Föld legmélyebb tava mentén épült irodaházban várják kollégáim a bejelentkezéseimet.

5. Az olimpia a békét, egymás elfogadását is hirdeti. Erre utal az újkori olimpiai játékok megálmodója, Pierre de Coubertin báró Óda a sporthoz című versének részlete: „Béke vagy te, Sport”. Milyen vallású sportolók, szurkolók találkoznak a játékokon?

A. Mely vallásokhoz kapcsolódnak a képek (1–5)? Írd a számok után a világvallások nevét! (5 pont)

- 1) 2) 3)
- 4) 5)

A képek forrása: <https://www.jornaldocentro.pt>, <http://india.network.hu>, <http://kepek.4ever.eu>, <http://simbahan.net>, <https://hu.depositphotos.com>

B. Írd a megoldólapra annak az A) feladatrészben szereplő képnek a számát (1–5), ahol az „a-l” pontban szereplő hívő vallásának megfelelően imádkozik! (12 pont)

A feladatban szereplő hívők az adott országban legszélesebb körben elterjedt vallást gyakorolják.

- a) az isztambuli szőnyegárus
- b) a kolkatai (kalkuttai) pék
- c) a mekkai kereskedő
- d) a manilai fodrász
- e) a tel-avivi üzletember
- f) a bangkoki idegenvezető
- g) aki a Szaúd-Arábiában fekvő szent város felé fordul imádkozás közben
- h) aki a Közel-Kelet vallási alapon 1948-ban létrehozott országának lakója
- i) akinek fő célja a teljes megnyugvás, a nirvána elérése
- j) akinek vallási vezetője a dalai láma
- k) aki hisz a lélekvándorlásban és elfogadja a fennálló társadalmi rendet
- l) akinek a vallása a legrégebbi az egyistenhívő vallások között

6. Európa sem marad nagy sportesemény nélkül. 2020-ban lesz ugyanis a Labdarúgó Európa-bajnokság, amin rendhagyó módon 12 ország 12 nagyvárosa ad otthont a mérkőzéseknek. Mely városhoz kapcsolódnak a leírások?

Írd annak a városnak a sorszámát (1–12) az állítás száma után, amelyre az vonatkozik! Egy állításhoz több város is tartozhat. A jó válaszok számát az állítás után zárójelben láthatod. Az ennél több válasz pontlevonással jár. **(10 pont)**

1. Amszterdam
2. Baku
3. Bilbao
4. Budapest
5. Bukarest
6. Dublin
7. Glasgow
8. Koppenhága
9. London
10. München
11. Róma
12. Szentpétervár

- A rendező városok közül itt kel fel leghamarabb a Nap ugyanazon a napon. (1)
- A városban a nyári futballmérkőzéseken szinte biztos, hogy nem fog csapadék hullani. (1)
- A városban szűk sikátorokkal, világos színűre festett házfalakkal, lapos háztetőkkel alkalmazkodnak az éghajlathoz. (1)
- A főváros üzleteiben az euró a hivatalos fizetőeszköz. (3)
2020. június 20-án ebben a városban lesz a leghosszabb a nappal. (1)
- Szerencsére nem jelentett gondot a 2020. január 2-án belépőjegyet vásárló szurkolóknak, hogy az ország – amelynek városában a kedvenc csapatuk játszik majd – a vásárlás napján nem volt tagja az Európai Uniónak. (2)
- A városon keresztül folyik Európa második leghosszabb folyója. (1)

7. A Labdarúgó Európa-bajnokság budapesti mérkőzéseinek közelében a tervek szerint egy „Magyarország Parkot” építenek, ahol az ország jellegzetes kőzeteit is bemutatják a látogatóknak.

Mely tájra / tájakra vonatkozik a tájékoztatótábla szövege? Írd a táj betűjelét (A–U) a megoldólapra!

Egy tájat (betűjelet) többször is fel lehet használni. Egy leíráshoz több táj (betűjel) is tartozhat. A helyes válaszok számát zárójelben láthatod. Az ennél több válasz pontlevonással jár. (21 pont)

A – Aggteleki-karszt	K – Mecsek
B – Badacsony	L – Mezőföld
C – Balaton-felvidék	M – Nagyunság
D – Belső-Somogy	N – Nyírség
E – Börzsöny	O – Szigetköz
F – Bükk	P – Tihanyi-félsziget
G – Gerecse	R – Velencei-hegység
H – Hortobágy	S – Villányi-hegység
I – Kiskunság	T – Visegrádi-hegység
J – Kőszegi-hegység	U – Zalai-dombság

- a) Az Alpokból kilépő folyó a szállított hordalék nagy részét lerakta, hordalékkúpot épített. (1)
- b) A jégkorszak során előre nyomuló jégtakaró az útjába kerülő kőzeteket folyamatosan koptatta, gyalulta. Az így keletkező finom szemű törmelék a szél tovább szállította, majd felhalmozta. (2)
- c) Az Alföld legmélyebben fekvő területeit a folyók az áradások során hordalékukkal feltöltötték, asztallap simaságúvá egyengették. (1)
- d) A Pannon-tó üledékét „vulkanikus sapka” védi. (1)
- e) A hordalékkúpok anyagából a szél kifújta és felhalmozta a homokot. (3)
- f) A hegységben található a Dunántúl legmagasabb pontja. (1)
- g) A hegység látnivalói közül kiemelkedik az Abaligeti-barlang csodás cseppkővilága. (1)
- h) A lösz alatt agyagos réteg húzódik. A lösz a vizet átereszti, az agyag azonban megrekeszti. Ezért az utóbbi az esőzések során ha átázik, csúszófelületként viselkedik. (1)
- i) A hegység fő építőközete a középidőben lerakódott tengeri üledékből képződött. (5)
- j) A hegység óidei (variszkuszi) rögei erősen lepusztultak. (1)
- k) A hegység a Dunántúlon fekszik, fejlődését és kőzetanyagát tekintve azonban mégis az Északi-középhegységhez soroljuk. (1)
- l) A Kárpátok kiemelkedésével párhuzamosan a belső területek lesüllyedtek. A kéregmozgásokat kísérő vulkanizmus során jött létre a hegység. (2)
- m) A hegység nyugati „szomszédja” a Mátra. (1)

8. A „Magyarország Park” területére kerülő táblák elkészítését a táj területén működő vállalatok, közösségek támogatták. (Ezek a valóságban nem léteznek, nevük kitalált.)

Mely táj bemutatótáblájának elkészítését támogatták a vállalatok, közösségek? Írd a nevük után a 7. feladatban felsorolt megfelelő táj betűjelét (A–U)! (8 pont)

- a) Aranyló Gejzirkúp Kft.
- b) Duna-parti Sugárzó Energiatermelő Nagyvállalat
- c) Duplo Játéknagykereskedés; GondoZoo Állatpark
- d) Feketekőszén-bányászok Társasága; Zsolnay Tetőcserép Kft.
- e) Nagy Mészköfennsík Bt.; Lignitbánya Kht.
- f) Baradla Regionális Közösség
- g) Jurisics Emlékpark; Szelídgesztenye Zrt.
- h) Vörös Homokkő Bányaigazgatóság; Kékkúti Palackozóüzem

9. A Pannon-medence a Kárpátok ölelésében fekszik. Hogyan befolyásolja a medence-helyzet hazánk éghajlatát, vízrajzi jellemzőit?

Válaszd ki a helyes válasz betűjelét (A–B) és írd a betűjeleket a megoldólapra! (10 pont)

- a) A csapadék átlagos évi mennyisége keletről nyugatra haladva **A) nő / B) csökken.**
- b) A csapadék átlagos évi eloszlása a medence belseje felé egyre **A) egyenletesebb / B) szélsőségesebb.**
- c) A napsütéses órák száma a medence belsejéből kifelé haladva **A) nő / B) csökken.**
- d) Az évi közepes hőingás nyugatról keletre és a medenceperem felől a medence központja felé **A) nő / B) csökken.**
- e) A kontinentalitás a medencében nyugatról keletre és a medence peremétől annak belseje felé **A) nő / B) csökken.**
- f) Hazánk folyóinak vízkészlete **A) sokszorosan meghaladja az ország területén lehullott csapadék mennyiségét / B) jelentősen kevesebb az ország területén lehullott csapadék mennyiségénél.**
- g) A légszennyező anyagok **A) nyáron / B) télen** hosszú időre megrekedhetnek a medencében.
- h) A medence belsejének folyói vízenergia termelésre **A) csak kevésbé alkalmasak / B) kimondottan alkalmasak.**
- i) A Kárpátok legmagasabb csúcsa, a Gerlachfalvi-csúcs **A) az Északkeleti-Kárpátok / B) az Északnyugati-Kárpátok** területén magasodik.
- j) A Kárpátok legfiatalabb, az újidő harmad- és negyedidőszakában keletkezett vonulata a **A) belső vonulat / B) külső vonulat.**